

ARMOEDE EN RIJKDOM

EEN VERHAAL DOOR

Maria C.

'S-GRAVENHAGE, A. BERENDS.

Armoede en Rijkdom.

EEN VERHAAL

DOOR

MARIA L.

's-GRAVENHAGE,
A. BERENDS.

GEDRUKT BIJ J. J. GROEN EN ZOOM TE LEIDEN

ARMOEDE EN RIJKDOM.

Even buiten het dorp R. stond een aardig, klein huisje. Het dak was met klimop begroeid en er was ook een tuintje omheen, dat nu, daar het in het begin van den zomer was, met violen en goudbloemen prijkte. Ook van binnen zag dat huisje er gezellig uit; ieder mocht er gerust binnenkomen, want het was er altijd helder en netjes.

Het was de tijd van het middagmaal en al de bewoners waren rondom de vierkante tafel gezeten, die met een helder wit tafellaken was bedekt en waarop een groote schotel stond met dampende aardappels en daarnaast een schaal met groenten. De huisvader van het gezin, Willemse genaamd, was een man met een vriendelijk, open gelaat en vereelde handen. Hij werkte als knecht bij den eenigen timmerman van het dorp, baas Keppel. Naast hem zat zijn vrouw, met het frissche, vriendelijke gezicht, dat bij het helder gestreken jakje nog beter uitkwam. Zij had het druk met

het bedienen van de kinderen. Hein, de oudste, was een opgeschoten jongen van vijftien jaar, die als timmermansjongen ook bij baas Keppel werkte en het erg prettig vond, als hij Zaterdag avonds zijn moeder zijn eigen verdiend geld kon thuisbrengen en zoo dus een weinig haar zorgen verlichten. Op hem volgde het elfjarige Betje, die met haar negenjarig broertje Jan nog de dorpschool bezocht en dan was er nog het jongste kind: de vierjarige Mietje, moeders zonneshijntje. Als vader en Hein naar den winkel zijn en Betje en Jan naar school, dan vindt moeder het erg prettig, dat ze dan toch Mietje nog bij zich heeft. Mietje kan uren lang op den grond zitten met haar pop op den schoot; de pop heeft wel al eens een arm verloren en haar rechtervoet heeft ze ook al niet meer, maar dat deert kleine Mietje niet, het is toch zoo'n erg prettige pop. Soms ook volgt Mietje moeder overal achterna. wanneer deze de wasch buiten te drogen hangt of voor het eten zorgt, en babbelt onderwijl op haar aardige, kinderlijke manier met moeder. Ook nu, terwijl zij zich de aardappels goed laat smaken, staat haar mondje niet stil en ook Betje en Jan schijnen te meenen, dat men, al etende, toch ook wel praten kan. Betje vertelt, hoe zij dezen morgen voor al haar sommen een goedkeuring gehad heeft en hoe haar vriendinnetje Mina een groote inktvlek op haar schort heeft gemorst en Jan vertelt, hoe hij nu al een heele bladzijde zonder fouten lezen kan, terwijl kleine Mietje, voor een oogenblik, haar broertje en zusje met open mond aanstaart, als hield zij ze voor wonderen van geleerdheid.

Onder die bedrijven door is nu de maaltijd afgelopen, en vader, zijn bord wegschuivende, zegt:

„Toe, Hein, geef jij mij den Bijbel eens aan.” Vader leest er een gedeelte uit voor, met wel wat eentonige, maar toch eerbiedige stem en allen luisteren aandachtig toe, want zij weten het al, dat wil vader zoo. Daarna doet Willemse een kort dankgebed en ook de kleine Mietje stamelt het gebedje, dat moeder haar geleerd heeft.

Nu staan allen op en, terwijl moeder de tafel opruimt, zegt ze:

„Toe, Betje, ga jij nu eens even gauw naar het dorp, naar Sonders, om wat koffie en suiker. want daar zit ik om verlegen, en je kunt het nog juist doen voor schooltijd.”

Maar Betje zet een zuur gezicht:

„He, moeder! moet ik nu alweer die nare boodschappen doen? Ik wou zoo graag wat buiten spelen en bloemen plukken.”

„Neen, kind, dat kan niet, doe jij nu als een gehoorzaam kind, wat moeder zegt.”

En Betje, nadat zij het geld voor de boodschappen van moeder ontvangen heeft, gaat, maar met een pruilend gezichtje.

Nu, zulk een pruilend gezichtje zette Betje wel eens meer. Het spreekt vanzelf, dat moeder Willemse veel te doen had. Zij hield haar huisje keurig in orde, deed de wasch altijd zelf, zorgde, dat de kinderen altijd knapjes voor den dag kwamen en — verdiende bovendien nog wat, door voor een paar menschen uit

het dorp te wasschen. Het was daarom niet te verwonderen, dat Betje tusschenbeide moeder een beetje helpen moest, door voor haar boodschappen te doen, de kopjes te wasschen of andere kleine dingen in orde te brengen. Nu was Betje geen onaardig kind; zij leerde goed op school, hield veel van vader en moeder, de broers en het kleine zusje, maar zij hield ook erg veel van spelen, en vond het daarom niet prettig, als moeder haar gelastte, het een of ander voor haar te doen.

Zoo wandelt ze dan ook nu naar het dorp met een pruilend gezichtje. Zij moet voorbij het huis van den notaris, een prachtig huis met een grooten tuin er naast. Betje had dien tuin natuurlijk wel eens meer gezien, maar zij kan toch niet nalaten er eens eventjes in te kijken. Kijk! wat een mooie bloemen staan daar toch! En wat een heerlijke vijver met witte zwanen er in! Zie, op die bank daar bij den vijver zit een dame, met een mooie japon aan, een hoed met bloemen op en een boek in de hand, en op het grasveld, rond den vijver, spelen twee meisjes, één zoowat van haar eigen jaren, en het ander een beetje jonger. Wat zijn ze netjes gekleed, die kinderen, met hun witte jurken aan en de groote strohoeden op! En wat hebben ze samen een pret! Waarom mocht ze ook niet zulke mooie kleeven hebben en waarom mocht ze ook niet daar spelen in dien grooten, prachtigen tuin? O ja, dat kwam, omdat vader en moeder niet rijk waren. „Maar wààrom waren vader en moeder dan toch arm en wààrom was deze dame dan toch zoo rijk en die kinderen zoo gelukkig?” zoo dacht Betje.

terwijl ze, met haar neusje tegen het tuinhek gedrukt, naar het spel van die kinderen stond te kijken. En ze dacht er ook nog aan, toen ze haar weg vervolgde naar den winkel van Sonders. Had haar vriendinnetje Mina, dezelfde, die dien morgen zoo'n groote inktvlek op haar schort had gemorst, haar dezen morgen op school ook niet verteld, dat haar vader altijd zei, dat het niet recht was, dat sommige menschen zoo rijk waren en nooit behoefden te werken, terwijl anderen zoo arm waren en van 's morgens vroeg tot 's avonds laat hard moesten arbeiden? — Ja, als zij, Betje, eens rijk was, dan zou ze gelukkig zijn, want dan kon moeder een meid nemen om de boodschappen en het werk te doen, dan zouden zij en de broers en het kleine zusje altijd mooie kleeren hebben, dan zouden ze . . . maar hier was ze bij den kruidenierswinkel gekomen en moest ze dus aan wat anders denken dan aan mooie kleeren en ander fraais. Toch — toen ze haar boodschappen had gedaan en naar huis terugkeerde, en later op school ook, moest ze er telkens weer aan denken.

Het was avond geworden. De beide jongste kinderen lagen reeds te bed. De lamp was aangestoken, en terwijl vader zijn pijpje rookte, was moeder bezig met kousenstoppen. Hein zat te lezen en Betje? Zij had zitten breien. Maar hoor, daar sloeg de klok acht uur en Betje, die wist, dat dit voor haar het klokje van naar bed gaan was, rolde haar breikous langzaam op en ging vader en moeder goeden nacht zeggen. „Dag, vader” zeide ze en richtte haar hoofdje op, om een kus van

hem te ontvangen zooals altijd, maar vader sloeg zijn arm om haar heen en trok haar tot zich. Hij had al een poosje zijn dochttertje gadegeslagen, die zoo stil was van avond en nu vroeg hij:

„Scheelt er wat aan, kindlief, heb je soms ergens pijn?”

„Neen, vader!” zei Betje, die het niets prettig vond, dat vader dit zoo vroeg.

Maar vader liet haar niet los en zei:

„Kom, Betje, je hebt wat; ik wil weten, wat het is.” En toen vertelde Betje, wat haar vriendinnetje dien morgen gezegd had en wat zij gedacht had, toen zij van middag eens eventjes in dien mooien tuin had gekeken. En vader? — Hij keek heel eventjes erg bedroefd, maar drukte toen zijn dochttertje nog vaster tegen zich aan en zei:

„Wel, kindlief, weet je wel, dat je eigenlijk heel ondeugend bent en heel ondankbaar ook? Weet je wel, dat er kinderen zijn, die nog zoo oneindig veel minder hebben dan jij? En denk er eens aan, wat ik nog gisteren in den Bijbel gelezen heb van den lieven Heiland, die toch de Heere in den Hemel is, en die van Zichzelf zeggen moest: „de vossen hebben holen en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des menschen heeft niets om het hoofd op neder te leggen. En denk dan eens, hoeveel jij en je broers en je zusje nog hebt!” Betje keek een beetje beschaamd en verlegen en toen vader haar een kus gaf en tegen haar zei: „Ga nu naar bed, wij zullen daar later nog wel eens over spreken,” toen maakte ze gauw, dat ze wegkwam.

De volgende dag was een Zaterdag; dan hadden de kinderen altijd 's middags vrij van school en natuurlijk moest Betje haar moeder dan ook een weinig in het huishouden helpen. Toch zorgde moeder altijd wel, dat er nog een uurtje overschoot voor Betje om te spelen.

't Was twaalf uur geslagen en vader kwam te huis om te eten. Hij droeg een aardig tafeltje en Mietje riep: „O, vader, wat een mooi tafeltje, krijg ik dat van u?”

„Neen, lief kind, dat is niet voor jou, dat is voor een ziek meisje, daar moet ik het straks naar toe brengen.” En Willemse vervolgde tot zijn vrouw: „zeg, moeder, kun je Betje straks niet een uurtje missen? dan kan ze met mij medegaan om dat tafeltje naar mevrouw Van Voorde te brengen.”

Moeder knikte haar man goedkeurend toe.

„Ja zeker, man, dat is goed, laat Betje maar met je medegaan.”

Een uur later wandelde Willemse, met het kleine tafeltje op zijn hoofd, naar de buitenplaats van mevrouw Van Voorde, die een half uur van zijn woning verwijderd was, en Betje trippelde vroolijk naast hem voort, joeg de bonte vlinders na en plukte bloemen langs den weg. Ze genoot terdege, onze kleine meid, en scheen niet meer te denken aan hetgeen haar den vorigen dag zoo ontevreden had gemaakt. Maar vader dacht er nog wel aan. Juist daarom had hij haar meegenomen.

Spoedig waren ze aan de buitenplaats van mevrouw Van Voorde gekomen. Willemse stapte het hek binnen, dat

openstond en Betje dribbelde hem achterna. „Hè, wat een mooie bloemen,” dacht ze, daarvan zou ze wel wat hebben willen plukken. Aan de voordeur van het huis gekomen, schelde Willemse aan en, toen de meid open deed, zei hij:

„Dag Kee, wil je eens aan mevrouw zeggen, dat Willemse er is met het tafeltje?”

„Ja”, zei Kee, „wacht hier maar even,” en ze slofte heen. Weldra keerde ze terug met de boodschap:

„Mevrouw vraagt, of je maar even binnen wilt komen?”

Dat had Willemse verwacht. Hij was wel eens meer bij mevrouw Van Voorde geweest. Hij volgde Kee de breede marmeren gang door en Betje volgde haar vader. Vader wist al, waar hij wezen moest en klopte aan een deur.

„Binnen!” riep een zachte stem. Willemse trad met zijn dochtertje de kamer binnen.

„O,” dacht Betje. Wat is het hier mooi. Een kleed op den vloer met prachtige bloemen; net zulke bloemen als buiten in de perken. Maar neen! toch niet net eender, want die van buiten waren levend en deze niet.” En hoe zacht was dat kleed, ze durfde er haast niet over te loopen. En wat waren er een boel mooie dingen in de kamer. Maar toch! Wat was het hier donker, heel anders dan bij moeder thuis, daar was het altijd zoo licht, en mochten de lieve zonnestraaltjes steeds vroolijk door de kamer dansen. Maar hier — men kon niet eens goed zien, hoe alles er uitzag. Kijk, daar in dien hoek, wat is dat? Een ledikant? Ja, nu zag ze het, een ledikant, en door de half geopende gordijnen

zag ze een bleek en mager gezichtje op het witte kussen liggen. Een meisje was het, zooals zij. Het was zeker erg ziek. Ach! hoe akelig! En de dame, die daar voor het bed zat, dat was zeker haar moeder. Wat zag die dame bleek en wat keek ze bedroefd! En ja, ze was zeker in den rouw met die heelemaal zwarte japon aan. Dit alles dacht onze Betje, toen ze daar op eenmaal zoo in die mooie kamer stond. Ach wat had ze een medelijden met dat arme, zieke meisje!

„Zoo, Willemse,” zeide mevrouw Van Voorde, „ben je daar met het tafeltje? zet het maar hier bij het ledikantje, dan kan Lucie het dadelijk gebruiken.” — „Kijk eens, Lucie,” en mevrouw Van Voorde boog zich over het zieke meisje heen „kijk eens, daar is het tafeltje, dat ik voor je besteld heb.”

Het zieke kind hief even het hoofdje op, keek naar het tafeltje en glimlachte flauw.

„Dank u, mama,” zei het meisje met zwakke stem; en toen zonk het magere gezichtje weer in het kussen terug, alsof deze kleine inspanning haar al te veel vermoeid had. Mevrouw zuchtte en wendde zich toen weer tot Willemse.

„Is dat je dochttertje? o, welk een gezond kind; je bent wel gelukkig, Willemse; alles, wat ik heb, zou ik willen geven als mijn Lucie daardoor ook nog eens zoo gezond kon worden.”

Toen Betje later met haar vader huiswaarts keerde, toen plukte zij geen bloemen meer en joeg geen bonte vliuders na. Ze had stil haar handje in die

haars vaders gelegd en liep zoo een poosje zwijgend naast hem voort.

Eindelijk vroeg ze zacht:

„Vader, waarom is die mevrouw in den rouw?”

„Kom,” zei vader, „wij willen hier eventjes gaan zitten, dan zal ik het je vertellen.” En ze gingen zitten, op eene met mos begroeide hoogte langs den weg, Betje met haar hoofdje tegen vaders schouder geleund.

„Mevrouw Van Voorde,” zoo begon vader, „is, zooals je wel gezien hebt, heel rijk, maar toch eigenlijk o zoo arm en ongelukkig. Zij is nu nog in den rouw over haar man, den vader van dat zieke meisje, die zoowat een jaar geleden gestorven is. Ze heeft nog een dochter gehad, maar die is al lang geleden gestorven en nu heeft ze niemand meer op de wereld, dan die arme, zieke Lucie. Het meisje is al maanden lang zoo ziek, en de dokter zegt, dat ze niet meer beter kan worden; ze zal misschien nog wel een poosje zoo leven, maar eindelijk zal ze toch moeten sterven. En weet je, wat nog het ergste is, Mevrouw van Voorde kent ook den Heere Jezus niet en wil niet van Hem hooren. Die arme Lucie,” zoo ging vader voort, „ze is zóó zwak, dat, als haar moeder het bed eens opschudden wil, zij er uitgedragen moet worden, en dan is ze maar blij, als ze er weder inligt. Ze kan nooit buiten rondspringen, zooals mijn dochtertje, en de bloemen zien en de vogels hooren zingen.” — Toen vader hier even ophield, sloeg Betje op eenmaal haar armen om vaders hals en riep snikkend:

„O vader, ik ben zoo ondeugend geweest! Ik zal nooit meer verlangen om rijk te zijn. Ik zou niet willen ruilen met die arme Lucie.” — En toen Betje dien avond naar bed ging, toen knielde ze eerst neer, om, zooals ze van moeder geleerd had, haar avondgebedje te doen en ze zei:

„O, lieve Heiland, ik dank U, dat ik zulk een lieven vader en lieve moeder heb, en een huis om in te wonen en kleederen om aan te trekken; en ik dank U ook, dat ik zoo gezond ben, en niet ziek, zooals die arme Lucie. Ach! Lieve Heere, wilt gij ook denken aan Lucie en haar beter maken, of als ze niet meer beter kan worden, wil Gij ze dan in den Hemel tot U nemen, waar ze nooit meer ziek zal zijn, zooals hier. Heer, geef ons beiden dan een rein hartje, en reinig Gij ons van alle zonden. Amen.”

Betje vergat nooit dien Zaterdagmiddag, dat ze met vader meegeweest was naar mevrouw Van Voorde, en als haar vriendinnetje op school later nog meer zei, dat het niet recht was, dat sommige menschen rijk zijn en anderen arm, dan vertelde Betje haar, wat ze daar in die mooie kamer had gezien en eindigde haar verhaal met deze woorden: „neen, ik zou toch niet rijk willen zijn.” — En als Betje soms nog wel eens heel eventjes ontevreden was, als moeder haar gelastte het een of ander te doen, terwijl ze toch liever zou spelen, dan was het haar altijd, alsof ze daar op eenmaal dat bleeke, magere gezichtje weer voor zich zag in die donkere

kamer, en dan was ze niet ontevreden meer en deed gewillig, wat moeder haar vroeg. En later kreeg ze er zelf plezier in, haar moeder meer en meer te kunnen helpen. Ze werd een ware steun voor deze en een lieve zuster voor haar broers en haar zusje en dat wel het allermeeft, doordat zij, evenals haar ouders, den Heere Jezus had leeren liefhebben, en zij niets liever wenschte, dan als zijn schaapje dien Goeden Herder te volgen.

Toen de kleine Betje zoo langzamerhand een groote Betje geworden en ze ook getrouwd was en in een lief, klein huisje in het dorp woonde, en ook kinderen had en ze op zekeren Zondagmiddag met haar kinderen wandelen ging, kwam ze met hen voorbij den tuin van den notaris. Toen kon ze ook niet nalaten eens eventjes te blijven staan en ze wees hun den mooien vijver en de bloemen en de bank, die daar nog altijd stond, en toen ze hun wandeling vervolgden, vertelde ze hun de geschiedenis, die wij nu gehoord hebben en voegde er bij, dat ze zoo blijde was, dat haar lieve vader haar toen meegenomen had naar de arme, zieke Lucie.

Misschien zijn er nu nog wel onder mijn kleine lezers en lezeresjes, die gaarne willen weten, hoe het met Lucie afgeloopen is. Daarom wil ik dat nog even vertellen.

Het was zooals de dokter gezegd had: Lucie leefde nog een paar maanden. Ze knapte zelfs eerst nog weer een beetje op, zoodat zij, door kussens ondersteund, in bed opzitten kon. Toen gebruikte ze ook het tafeltje nog,

dat Willemse haar dien Zaterdagmiddag gebracht had. Mama had er een mooi kleedje overheen gelegd en zette er de drankjes van Lucie op en al de dingen, die zij gaarne dicht bij zich had, en ze behoefde haar hand maar uit te steken, als ze iets hebben wilde. Later echter werd ze weer zóó zwak, dat ze dit niet meer kon doen en maar stilletjes en met gesloten oogen bleef liggen. En ze voelde ook wel, dat ze sterven ging. Maar gelukkig was er in de laatste maanden van haar ziekte nu en dan een dame bij haar geweest, die haar verteld had van den Heiland, die op aarde gekomen is, om zondaren, en dus ook haar, Lucie, zalig te maken, en langzamerhand had ze ook dien Heiland liefgekregen en met kinderlijk vertrouwen had ze zich aan Hem overgegeven. Nu vond ze het ook niets erg meer, dat ze weldra sterven ging, want ze wist, dat ze naar Hem toeging. En als ze nu haar mama soms zoo bitter schreien zag, omdat ook haar lieve Lucie haar verlaten ging, dan kon ze zoo zeggen:

„Mama, wees toch niet zoo bedroefd, ik ga immers naar een plaats, waar geen pijn meer is, ik ga naar den Heere Jezus toe,” en even daarna vroeg ze weer: „Mama houdt u ook zooveel van den Heere Jezus?”

„Lief kind,” antwoordde mama, „ik wil het leeren om uwentwil.”

„O ja, mama,” zei Lucie weer, „maar niet alleen om mijnentwil, maar vóór alles om uwszelfs wil, want dan gaat u ook naar den Hemel en dan zullen we daar altijd bij elkander zijn.”

Een paar dagen later sloot Lucie de oogen om ze hier op aarde nooit meer te openen. Zij was naar den Hemel gegaan en zoo was Betje's gebedje voor haar toch verhoord.

Mevrouw Van Voorde verliet toen het huis, waarin ze zooveel geleden had; zij ging elders wonen en Willemse en zijn gezin hoorden nooit meer iets van haar. Maar wij willen hopen, dat ook zij eene discipelin van den Heere Jezus geworden is, want dan heeft zij den eenigen, *waren rijkdom* gevonden. Zonder Hem zijn wij toch arm, al waren we zoo rijk als de rijkste. Met Hem zijn we toch rijk, al waren we zoo arm als de armste!

